

Lahden kaupunki
Konsernihallinto
Osallisuus ja hyvinvointipalvelut
Nastolan aluejohtokunta

LAHDEN KAUPUNGIN NASTOLAN ALUEJOHTOKUNNAN TOIMINTASUUNNITELMA

Nastolan aluejohtokunta 21.1.2020 § 3

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
1 NASTOLAN ALUEJOHTOKUNNAN TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT	4
1.1 Arvopohja ja toimintaa ohjaavat linjaukset	4
1.1.1 Nastola-identiteetti	5
1.2 Aluejohtokunnan tehtävä	6
2 TOIMINNAN TAVOITTEET	7
2.1 Visio	8
2.2 Vuoden 2018 päätavoitteet	8
2.3 Toiminnan painopisteet.....	8
2.4 Päätöksentekoon vaikuttaminen	9
2.5 Alueellinen yhteistyö	9
2.6 Lähidemokratian kehittäminen Lahden kaupungissa	9
2.7 Tärkeimmät alueelliset elinvoimatekijät.....	10
3 TOIMINNAN SUUNNITTELU JA JÄRJESTÄMINEN	10
3.1 Aluejohtokunnan tehtävien toteuttaminen	10
3.2 Toiminnan hallinnointi ja koordinointi	11
3.3 Toiminnasta tiedottaminen.....	11
3.4 Nastolan aluejohtokunnan viestinnän painopisteet	12
3.5 Lausuntojen antaminen.....	12
3.6 Tuet ja avustukset.....	13
3.7 Toiminta-alue ja tilat.....	14
3.8 Tapahtumien ja tilaisuuksien järjestäminen sekä niiden mahdollistaminen.....	14
3.9 Nastola-mitallien ja Nastola-kunniakirjojen myöntäminen	14
3.10 Lahti-pisteen toiminnan edistäminen sekä kylien ja maaseudun kehittäminen	15
4 YHTEISTYÖ	15
4.1 Yhteistyö Lahden kaupungin palvelu- ja vastuualueiden sekä toimielinten kanssa	15
4.2 Yhteistyöstä toisen ja kolmannen sektorin kanssa.....	16
4.3 Yritysyhteistyö.....	16
4.4 Muut yhteistyötahot	16
5 MÄÄRÄRAHA JA TALouden KÄYTTÖSUUNNITELMA	17

6 TOIMINNAN SEKÄ PALVELUIDEN LAADUNARVIOINTI JA SEURANTA 17

LIITE 1

Johdanto

Nastolan aluejohtokunta perustettiin Lahden kaupungin ja Nastolan kunnan 15.12.2014 tekemän yhdistymissopimuksen mukaisesti sekä valtuustojen yhdistymispäätöksillä 26.1.2015. Yhdistymissopimus oli voimassa 2018 vuoden loppuun asti. Nastolan alueena käsitetään vanhaa Nastolan kunnan aluetta.

Aluehallinnon tarkoituksena on vahvistaa Lahden kaupungin ja vanhan Nastolan kunnan alueen elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä. Tämä toimintasuunnitelma tukee Lahden kaupungin Nastolan aluejohtokunnan tehtävien toteuttamista. Toimintasuunnitelmassa ohjeistetaan toiminnan järjestämisen kannalta oleellisia periaatteita ja linjauksia.

Toimintasuunnitelma on voimassa 21.1.2020 alkaen ja sen saatua lainvoiman. Aluejohtokunnan talousarvion vahvistaa osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto 23.1.2020. Toimintasuunnitelma päivitetään tarvittaessa ja mahdolliset muutokset viedään Nastolan aluejohtokunnan hyväksyttäväksi. Toiminnan kehittäminen vaatii tarkistuksia ja muutoksia toiminnan sisällöllisten, määrällisten ja laadullisten tekijöiden osalta. Näin varmistetaan toiminnan laatu, jatkuva kehittäminen ja arviointi.

1 Nastolan aluejohtokunnan toiminnan lähtökohdat

Kunta päättää johtosäännössään, minkä hallintokunnan alaisuuteen toiminta sijoitetaan kuntalain¹ säännösten mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.6.2017 § 109 muutetun Lahden kaupungin hallintosäännön koskevien erillissääntöjen (§ 6) Nastolan aluejohtokunnan asettamisen Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston alaisuuteen, sen tehtävät, toimialueen ja jäsenmäärän sekä nuorisovaltuuston edustajan läsnäolo- ja puheoikeuden kokouksissa. Kaupunginvaltuusto² päätti Aluejohtokunnan vaalit vv. 2017 - 2021. Vaaleissa valittiin 9 jäsentä ja 9 varajäsentä seuraaville vaalivuosille.

Kaupunginvaltuusto³ päätti vuoden 2020 talousarviossa Lahden kaupungin konsernihallinnon osallisuus ja hyvinvointipalveluiden määrärahan vuodelle 2020. Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto hyväksyy käyttösuunnitelmassa Nastolan aluejohtokunnan talousarvion kokouksessaan 23.1.2020. Talousarviossa aluejohtokunnalle kohdennettu määräraha käytetään henkilöstö- ja toimintakulujen lisäksi yhteisöjen avustuksiin, jotka kohdistuvat Nastolan alueen kehittämishankkeisiin sekä asukkaita aktivoivaan ja palvelemaan toimintaan.

Aluejohtokunnan tulee luoda toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelman tarkoituksena on tukea aluejohtokunnan toiminnan järjestämistä ja kehittämistä sekä lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä.

1.1 Arvopohja ja toimintaa ohjaavat linjaukset

Lahden ja Nastolan yhdistymissopimus, Lahden kaupungin strategia⁴, kaupunginhallituksen, sivistyksen palvelualueen, osallisuus ja hyvinvointipalveluiden sekä Lahden kaupungin maaseutupoliittisen ohjelman⁵ linjaukset määrittävät lakien ja hallintosäännön lisäksi reunaehdot Nastolan aluejohtokunnan toiminnalle ja tavoitteille. Alueellisen toiminnan lisäksi aluejohtokunta pyrkii toimimaan kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti sekä tukee osaltaan palvelu- ja vastuualueiden toimintaa Nastolan alueella.

”Lahti – rohkea ympäristökaupunki”

’avoimesti, vastuullisesti, yhdessä’

’Kansainväkinen yliopistokaupunki ratkaisee tulevaisuuden haasteita. Lahdessa teemme rohkeita valintoja sujuvan arjen, hyvinvoinnin ja yrittämisen edistämiseksi.”

Aluejohtokunnan toimintaa ohjaavat myös arvot, joita ovat ihmisoikeudet, tasa-arvo, demokratia, luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön elinkelpoisuuden säilyttäminen, monikulttuurisuuden hyväksyminen, yhteisöllisyys, avoimuus, rehellisyys, joustavuus, asukaslähtöisyys, yhteistyö sekä paikalliskulttuuri.

¹ Kuntalaki 50 § 1 mom. (1068/2008) ja 2 mom.

² Kaupunginvaltuusto 19.6.2017 § 103

³ Kaupunginvaltuusto 25.11.2019 § 114

⁴ Kaupunginvaltuusto 14.5.2018 § 53

⁵ Elinvoima- ja työllisyysjaosto 19.12.2016 § 98

Toiminnalla halutaan edistää asukkaiden aktiivisuutta, yhteisöllisyyttä, yhtenäisyyttä, osallisuutta, Nastola-identiteettiä ja maaseudun elinvoimaisuutta, asuinympäristön viihtyisyyttä osana Lahden kaupunkia sekä edistää osaltaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä alueella.

Aluejohtokunta haluaa olla lähellä asukasta. Yhteistyö kaupungin palvelu- ja vastuualueiden, toisen ja kolmannen sektorin, alueellisen verkoston ja yritysten kanssa on avainasemassa aluejohtokunnan tehtävien toteuttamisessa. Talouden määrärahat luovat raamit sekä toiminnan mahdollisuudet pitkäjänteiselle kehittämiselle. Toimintaa suunnitellaan laajempi kokonaisuus ja pitkän tähtäimen tavoitteet huomioiden. Toiminnan kehittämiseksi perehdytään alueelliseen kehittämiseen ja eri tehtävien toteuttamiseen asiantuntijoita kuulemalla valtakunnallinen kehitys huomioiden.

Aluejohtokunta vahvistaa osaltaan Nastolan aluetta vireänä ja osallistuvana kaupunginosana sekä maaseudun, pitäjämäisyyden ja yhteisöllisyyden lisäarvoa tuovana aktiivisena alueena. Erityisesti lasten, nuorten ja perheiden sekä ikäihmisten palvelut ja tapahtumat huomioidaan vuosittain. Alueen vireyttä, elinvoimaa sekä perinne- ja kylätoimintaa lisäävät toimenpiteet huomioidaan myös suunnittelussa.

NELLI – Lahden maaseutupoliittinen ohjelma on laadittu tukemaan kaupungin maaseutualueiden kehittämistyötä uuden ajan odotusten ja tarpeiden mukaan. Ohjelman laadinnassa lähtökohtana ovat olleet Lahden Nastolan alueen tarpeet. Monet toimenpiteet on suunnattu suoraan Nastolan alueella oleviin alueisiin ja kohteisiin, mutta osa voidaan toteuttaa maaseutumaisessa ympäristössä koko Lahden alueella.

NELLI lisää maaseutuymmärrystä ja ohjaa päätöksentekoa yhteiseen suuntaan. Se kokoaa kansalaisten, elinkeinoelämän ja viranhaltijoiden maaseutuun liittyviä kehittämisajatuksia, lisää päättäjien ja viranhaltijoiden maaseutuun liittyvää tietämystä, pyrkii saamaan maaseutua tukevia ratkaisuja ja sisältöä eri hallintokuntien suunnitelmiin ja budjetteihin, kannustaa asukkaita tarttumaan aktiivisesti asuinalueensa kehittämiseen.

1.1.1 Nastola-identiteetti

Kulttuuri-identiteetti on aina sidoksissa aikaan ja persoonaan, joka pohtii suhdettaan menneeseen nykyhetkessä. Kulttuurisen identiteetin rajat eivät ole pysyviä vaan toimintaympäristön muutokset synnyttävät uudenlaisia identiteettejä. Professori ja kirjailija James A. Banks on identifioinut kuusi kulttuuria muovaavaa pääelementtiä, joista yksi on kulttuurinen tietoisuus. Tällä tarkoitetaan tietoisuutta omasta ryhmästä ja sen erottuvuudesta muista ryhmistä samassa yhteiskunnassa.

Kulttuuritutkija Stuart Hall on kirjassaan Identiteetti (1999) sanonut kulttuuri-identiteetin olevan jatkuvan muutoksen alla. Se juontaa menneisyydestämme, mutta suuntaa tulevaisuuteen. Se koostuu jaetuista kokemuksista, yhteisestä menneisyydestä. Kulttuuria voidaan kuvailla myös välineeksi, jonka avulla arvoja voidaan ilmentää sekä ihmisten välinen kommunikointi ja yhteisymmärrys tehdään mahdolliseksi. Kulttuuri koostuu niin sanotusti monista osatekijöistä. Kulttuuri on ihmisryhmien keino ymmärtää todellisuutta. Kulttuurissa ihmiset samaistuvat toisiinsa⁶.

⁶ Kulttuuri-identiteetti ja kasvatusta, Suomen kulttuuriperintökasvatuksen julkaisuja 8, Suomen kulttuuriperintökasvatusseura 2014

Nastola-identiteetti rakentuu alueen asukkailla erilaisista asioista. Nastolaan on muutettu eri aikoina niin Karjalasta, Savosta kuin muualtakin Suomesta. Nastolan voidaan sanoa olevan kulttuurien ”hedelmäsalaatti”. Nastolalaisuus nähdään arvona ja tietoisuutena omasta yhteisöstä. Nastolan aluejohtokunnalle tehdyn kyselyn (14.1.2016) perusteella *Nastola-identiteetti, Nastola, nastolalaisuus* ovat muun muassa seuraavia asioita:

- yhteisöllisyyttä, yhteenkuuluvuutta, yhteistyökykyisyyttä
- hyvinvointia ja hyvää oloa
- asioihin realistisesti ja avoimesti suhtautumista
- kotiseururakkautta ja Nastola-henkeä (Nastola-historiaa kivikaudesta lähtien)
- elinvoimainen maaseutu; maalaisuutta ja vireää kylätoimintaa
- turvallinen ja luonnonläheinen asuinympäristö
- hyvät liikunta- ja ulkoilumahdollisuudet
- monipuolinen luonto; luontoarvojen ymmärtäminen
- lähellä olevat peruspalvelut
- vahvaa perusteollisuutta, elinkeinoelämää ja toimintakulttuuria

1.2 Aluejohtokunnan tehtävä

Kuntalaki⁷ määrittää aluejohtokunnan tehtävän seuraavasti:

”Alueellisen toimielimen tehtävänä on kunnan päätöksentekoon vaikuttaminen sekä kunnan osa-alueen kehittäminen. Alueelliselle toimielimelle tulee varata mahdollisuus lausunnon antamiseen kuntastrategian sekä talousarvion ja -suunnitelman valmistelussa sekä asioissa, joiden ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus kunnan asukkaiden ja palvelun käyttäjien elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin.

Alueellisen toimielimen muista tehtävistä ja toimivallasta määrätään hallintosäännössä.”

Lahden kaupungin hallintosääntö⁸ määrittää Nastolan aluejohtokunnalle asetetut tehtävät seuraavasti:

”6 § ALUEJOHTOKUNTA

Kaupunginvaltuusto asettaa aluejohtokunnan joka toimii kaupunginhallituksen osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston alaisena. Kaupunginvaltuusto määrittelee aluejohtokunnan toimialueen asettaessaan johtokunnan ja sitä voidaan muuttaa aluejohtokunnan esityksestä. Aluejohtokunnan ja sen alaisen aluetoiminnan tarkoituksena on kehittää tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yhteisöjen ja kuntalaisten kanssa alueen asukkaiden hyvinvointia ja alueen elinvoimaa sekä edistää paikallista toimintaa, identiteettiä ja kulttuuria.

Aluejohtokunnan tehtävänä on sen lisäksi mitä kuntalaissa (410/2015) säädetään:

1) antaa lausuntonsa eri hallintokuntien tekemistä aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista,

⁷ Kuntalaki 6 luku 36 §

⁸ Kaupunginvaltuusto 19.6.2017 § 109

- 2) antaa lausuntonsa talousarviosta ja –suunnitelmasta ja seurata niiden toteutumista,
- 3) päättää määrärahojensa puitteissa tuista ja avustuksista toimialueensa asukkaiden järjestö-, vapaa-aika-, kulttuuri-, liikunta-, kylä- ja muuhun harrastetoimintaan sekä erilaisille tapahtumille,
- 4) seurata ja arvioida kunnan palveluiden laatutason ja asukastyytyväisyyden toteutumista alueellaan,
- 5) järjestää ja mahdollistaa paikallisia tapahtumia, kansalaisten kuulemistilaisuuksia ja foorumeita toimialueellaan.
- 6) tehdä esityksiä kaupunginhallitukselle ja lautakunnille toimialueensa palvelujen toimivuuden, saatavuuden ja laadun kehittämiseksi,
- 7) myöntää Nastola – mitalit ja Nastola – kunniakirjat sekä päättää muusta huomioimisesta alueen hyväksi tehdystä työstä,
- 8) edistää Nastolan yhteispalvelupisteen toimintaedellytyksiä, alueen viihtyisyyttä ja kylien ja maaseutualueen kehittämistä.
- Aluejohtokunnan tulee toimia tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yhteisöjen kanssa alueen identiteetin, palveluiden ja elinvoimaisuuden kehittämiseksi.”*

Kuntalaki sekä Lahden kaupungin hallintosääntö velvoittavat ja edellyttävät Nastolan aluejohtokuntaa kehittämään tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yhteisöjen ja kuntalaisten kanssa alueen asukkaiden hyvinvointia ja elinvoimaa sekä edistämään paikallista toimintaa, identiteettiä ja kulttuuria.

Aluejohtokunta toimi Lahden kaupungin maaseutupoliittisen ohjelman⁹ ohjausryhmänä. Ohjelma pitää sisällään 52 eri toimenpidettä. 29 toimenpiteessä aluejohtokunta on Nelli-toimijana sekä toimenpiteiden eteenpäin viejänä yhdessä muiden Nelli-toimijoiden kanssa.

2 Toiminnan tavoitteet

Aluejohtokunnan tavoitteena on vahvistaa lähidemokratiaa (kts. Liite1) ja asukasosallisuutta Lahden kaupungissa. Lahden kaupungin ja alueen toimijoiden kesken pyritään kehittämään yhteistyötä sekä mahdollistamaan monipuolista toimintaa sekä palveluita alueella.

Aluejohtokunta toimii Nastolan alueen edunvalvojana Lahden kaupungissa. Aluejohtokunta pyrkii toimimaan aktiivisesti yhteisöllisyyttä ja asukkaiden hyvinvointia vahvistaen. Tavoitteena on myös Lahden kaupungin ja Nastolan alueen työllisyyden sekä elinkeinoelämälle myönteisten toimintaedellytysten kehittäminen erilaisin toimenpitein ja kannanotoin. Nastolan aluejohtokunnan vahvuuksia pyritään hyödyntämään käytännön toiminnassa. Nastolan maaseutu- ja kyläalueet tuovat lisäarvoa ja mahdollisuuksia Lahden kaupungille niin elinkeinoelämän kuin asukkaiden näkökulmastakin.

Nastolan aluejohtokunnan ensimmäiset toimintavuodet ovat olleet toimintamallien ja yhteistyön rakentamista. Toimintakulttuurien yhteensovittaminen vie vuosia, mikä huomioidaan suunnittelussa. Aluejohtokunta on luonut ensimmäisten vuosien aikana oman

⁹ Elinvoima- ja työllisyysjaosto 19.12.2016 § 98

toimintamallinsa ja tapansa toimia alueella sekä kaupunkiorganisaatiossa. Toimintaa tullaan arvioimaan eri mittareilla ja tietoa hyödynnetään lähidemokratian kehittämisessä.

Ensimmäisten toimintavuosien teemana on ollut nastolalaisen perinnetoiminnan vahvistaminen.

2.1 Visio

- 1) vetovoimainen, vireä Nastolan alue, jossa on hyvä asua ja elää – vahva yhteistyö- ja toiminta alueen toimijoiden kesken – maalaisidylliä kyläyhteisöistä ja kauniista luonnosta sekä liikuntamahdollisuuksista
- 2) aikaansaava ja toimiva aluejohtokunta – osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja lähidemokratiaa edistävä toimielin koko Lahden alueelle

2.2 Vuoden 2020 päätavoitteet

1. Aloitteellisuus ja vaikuttaminen kaupungin päätöksentekoon aluetta koskien sekä maaseutupoliittisen ohjelman toimenpiteiden toteuttaminen ja seuranta
2. Yhteisöjen ja niiden välisen yhteistyön tukeminen eri toimenpitein (avustukset, tapahtumat jne.)
3. Osallisuuden ja lähidemokratian edistäminen koko kaupungissa sekä alueen omaleimaisuuden ja vetovoiman vahvistaminen.

2.3 Toiminnan painopisteet

1. Nastolan aluetta koskeviin suunnitelmiin ja päätöksentekoon vaikuttaminen
2. Alueen palvelutarjontaan ja saatavuuteen vaikuttaminen, kehittäminen sekä yhteispalvelupisteen toimintaedellytysten vahvistaminen tulevaan Rakokiven monitoimitaloon
3. Yhteisöllisyyden, yhteistoiminnan vahvistaminen ja kehittäminen
4. Aktiivisen osallisuuden ja lähidemokratian kehittäminen sekä aluejohtokunnan toiminnan vaikuttavuuden arviointi
5. Kolmannen sektorin tukeminen ja avustaminen
6. Maaseutupoliittinen yhteistyö ja kehittäminen
7. Nastolan sekä Rakokiven alueen elinvoimaisuuden vahvistaminen kaupungin itäisenä osakeskuksena
8. Paikalliskulttuurin ja identiteetin vahvistaminen
9. Tapahtumien, tilaisuuksien mahdollistaminen ja järjestäminen yhteistyössä alueen yhdistysten, yhteisöjen sekä yritysten kanssa (erit. lasten-, nuorten-, ja perheiden tapahtumat)
10. Asukkaiden hyvinvoinnin, terveyttä edistävien palveluiden, ennaltaehkäisevän työn ja harrastustoiminnan tukeminen Nastolan alueella
11. Lahti - Euroopan ympäristöpääkaupunkivuoden toteuttamisen edistäminen

2.4 Päätöksentekoon vaikuttaminen

Aluejohtokunta toimii osaltaan Nastolan alueen edunvalvojana Lahden kaupungissa sekä antaa lausuntoja kaupungin aluetta koskevista suunnitelmista, strategioista ja päätöksistä. Aluejohtokunta antaa myös lausuntonsa talousarviosta ja – suunnitelmasta ja seuraa niiden toteutumista Nastolan alueella. Aluejohtokunta voi tehdä myös esityksiä kaupunginhallitukselle ja lautakunnille toimialueensa palvelujen toimivuuden, saatavuuden ja laadun kehittämiseksi.

Aluejohtokunta ottaa kantaa aluetta koskeviin Lahden kaupungin ja toimialojen merkittäviin suunnitelmiin, seuraa ja arvioi kunnan palveluiden laatutasoa ja asukastyytyväisyyden toteutumista alueella sekä toimii maaseutualueiden hyväksi Lahden kaupungissa.

Nastolan aluejohtokunta pyrkii ottamaan huomioon toiminnan suunnittelussaan ja kehittämistyössään niin jäsenistönsä, nuorisovaltuuston edustajien, alueen asukkaiden, yhdistysten ja yhteisöjen kuin alueen yritysten näkökulmat ja palautteen. Aluejohtokunnan jäsenistöön on valittu Nastolan alueella asuvia yhdistys- ja järjestö- sekä poliittisten ryhmien edustajia.

2.5 Alueellinen yhteistyö

Nastolan aluejohtokunta toimii tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yhteisöjen kanssa. Yhteistyötä tehdään aktiivisesti ja kannustaen eri sektoreiden toimijoita yhteistyöhön erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisessä sekä uusien toimintamallien kehittämisessä. Aluejohtokunta tuottaa erilaisia tilaisuuksia myös itse sekä mahdollistaa taloudellisilla kannustumilla yhteisöjä tukemaan kansalaisaktiivisuutta sekä esimerkiksi erilaisia hyvinvointi- ja virkistyspalveluja alueella.

Nastolan alueen asukkaita ja yhteisöjä osallistetaan yhteistyöhön, ideointiin, kehittämiseen ja toimintaan mm. eri toimenpiteillä, viestinnällä, sähköisillä osallistamis- ja palautejärjestelmillä, yhteistyö- ja kuulemistilaisuuksilla sekä kyselytutkimuksilla. Aluejohtokunta kannustaa alueen asukkaita ja toimijoita yhteyteen, yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen. Esimerkiksi säännölliset Kerro Pois! – aluejohtokunta kylillä - kahvihetket asukkaiden, yrittäjien ja aluetoimijoiden kanssa mahdollistavat kuulemisen, osallistumisen ja asukasnäkökulman saamisen eri teemoista paikallisesti.

2.6 Lähidemokratian kehittäminen Lahden kaupungissa

Asukkaiden omaehtoisen aktiivisuuden tukemisella vahvistetaan kaupungin ja Nastolan alueen lähidemokratiaa (kts. Liite 1). Alueellinen toiminta vahvistaa identiteettiä ja antaa pohjaa yhteiselle näkemykselle oman asuinalueen kehittämisestä. Kuntalaiset ovat kiinnostuneista palvelujen lisäksi omaan lähiympäristöönsä liittyvistä kysymyksistä sekä monipuolisesta paikallistoiminnasta, yhteistyöstä ja kaupunkiaktivismista.

Kyläyhdistykset ja alueelliset yhteisöt voivat vaikuttaa oman asiantuntemuksensa kautta muun muassa asuinalueiden kehittämiseen ja kaavoituskysymyksiin yhteistyössä kaupungin kanssa. Kolmannella sektorilla on usein aktiivista vuorovaikutusta alueen asukkaiden kanssa. Eri paikallistoimijoiden merkitys on suuri asioiden valmisteluvaiheessa, arvioinnissa ja toimintojen kehittämisessä.

Lähidemokratia voi onnistuessaan luoda uusia mahdollisuuksia ja vahvistaa asukasnäkökulman huomioimista päätöksenteolle, jolloin kaupungin eri asuinalueiden asukkaat ja yhteisöt voivat vaikuttaa laajemmin alueensa kehittämissuunnitelmiin ja päätöksiin. Alueellista lähidemokratiamallia voidaan kehittää myös Lahden kaupungissa muille asuinalueille esimerkiksi aluekummintoiminnan, lähidemokraattisen toimielimen tai muun osallistuvan budjetoinnin mallin kautta. Aluejohtokunta haluaa osaltaan vahvistaa lähidemokratian mahdollisuuksia Lahden kaupungissa. Aluejohtokunta tukee kaupunkiorganisaatiota ja/tai mahdollisia yhteistyökumppaneita kaupunkitasoisen selvitystyön tekemisessä sekä aluejohtokunnan toiminnan arvioinnissa.

2.7 Tärkeimmät alueelliset elinvoimatekijät

Alueellisia elinvoimatekijöitä voidaan arvioida eri näkökulmista. Tässä suunnitelmassa käsittelemme elinvoimatekijöitä asukas- ja elinkeinoelämän näkökulmasta. Arvioinnissa on käytetty pohjatietona yhdistystoimijoiden ja aluejohtokunnan näkemyksiä vuosina 2015 – 2016.

- 1) Asukasnäkökulmasta tärkeimpiä alueellisina elinvoimatekijöitä ovat muun muassa
  - laadukkaat lähipalvelut ja niiden säilyminen
  - hyvät liikenneyhteydet
  - viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö sekä asumisrakenne, kaavoitus
  - hyvät ja monipuoliset liikunta- ja harrastusmahdollisuudet
  - puhdas, kaunis maaseutu ja luonto
  - kylien ja yhdistystoiminnan elinvoimaisuus, yhteistoiminta ja –henki
  - kotiseuturakkaus

- 2) Elinkeinoelämän näkökulmasta tärkeimpiä alueellisina elinvoimatekijöitä ovat
  - hyvät logistiset yhteydet (parannettavaa ja kehitettävää tieverkostossa)
  - vahva perusteellisuus alueella
  - metropolialuetta edullisemmat maa-alueet ja monipuolinen tonttitarjonta
  - elinkeinopolitiikka sekä uusien yritysten rantautumisen helpottaminen
  - yhteistyö kaupungissa ja yritystoiminnan tukeminen (vuorovaikutuksen lisääminen)
  - yritysyhteistyö alueella ja Lahden kaupungissa

3 Toiminnan suunnittelu ja järjestäminen

3.1 Aluejohtokunnan tehtävien toteuttaminen

Nastolan aluejohtokunta toteuttaa tehtävänsä Lahden kaupungin hallintosäännön ja linjausten mukaisesti. Toimintaa suunnitellaan ja kehitetään aktiivisesti perehtyen alueen monimuotoisuuteen, toimintamahdollisuuksiin ja perinteisiin asiantuntijoita kuulemalla, osallistamalla aluejohtokuntaa sekä alueen toimijoita ja asukkaita.

Toiminta- ja käyttösuunnitelma, avustusten toimintaperiaatteet sekä muut säännöt ja ohjeistukset luovat aluejohtokunnan toiminnalle reunaehdot. Aluejohtokunnan toimintaa järjestetään resurssien, kaupungin päätöksenteon aikataulujen sekä mahdollisuuksien mukaisesti.

Ensimmäisinä toimintavuosina on luotu perusta ja toimintamallit aluejohtokunnalle sekä kehitetty toimintoja palvelemaan aluetta, asukkaita ja kaupunkia entistä paremmin. Laadunarviointi on jatkuvaa aluejohtokunnan ja henkilöstön osalta. Asukas- ja yhteisöpalautetta seurataan myös aktiivisesti.

3.2 Toiminnan hallinnointi ja koordinointi

Toimintaa hallinnoi ja koordinoi Lahden kaupungin konsernihallinnon osallisuus ja hyvinvointipalvelut. Lahden kaupungin koordinoimasta toiminnasta kokonaisvastuu on kaupunginhallituksella. Nastolan aluejohtokunta kuuluu kaupunkiorganisaatiossa osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston alaisuuteen. Lahden kaupungin Nastolan aluehallinnon kehittämisen, linjausten ja arvioinnin tukena toimii myös osallisuus ja hyvinvointipalveluiden johtoryhmä.

Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto päätti¹⁰ hallintosäännön mukaisesti Nastolan aluejohtokunnan esittelijäksi Lahden kaupungin Osallisuus ja hyvinvointipalveluiden erityisasiantuntijan. Aluejohtokunnan työtä ja tehtävää vie eteenpäin osallisuusasiantuntija tai muu nimetty sijainen. Henkilöstöä vahvistetaan tarvittaessa ostopalveluilla aluejohtokunnan tapahtumien- ja tilaisuuksien järjestämiseen sekä kehittämiseen yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa.

Nastolan aluejohtokunnassa vaikuttaa yhdeksän jäsentä sekä yhdeksän henkilökohtaista varajäsentä. Aluejohtokunta päättää läsnäolo- ja puheoikeudesta kokouksissaan. Aluejohtokunta kokoontuu säännöllisesti vuosittain sekä järjestää lisäksi suunnittelu- ja yhteistyökokouksia koko jäsenistölleen.

Aluejohtokunnan esittelijällä, asiantuntijalla ja/tai sihteerillä, nuorisovaltuuston edustajilla, kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ja kaupunginjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus kokouksissa. Lisäksi aluejohtokunta on päättänyt kaupunginhallituksen varapuheenjohtajan läsnäolo- ja puheoikeudesta kokouksissaan. Aluejohtokunnan jäsenen tai varajäsenen henkilökohtaisella avustajalla (vammasta, sairaudesta tai terveydentilasta johtuen) on kokouksissa läsnäolo-oikeus.¹¹

Koordinointityöhön kuuluu aluejohtokunnan eri tehtävien, talouden ja toiminnan kokonaissuunnittelu ja järjestäminen, päätöksenteon valmistelu ja täytäntöönpano, alueen edunvalvonta, tiedottaminen ja viestintä, kehittämisen ja yhteistyön koordinointi sekä laadun arviointi ja seuranta.

3.3 Toiminnasta tiedottaminen

Nastolan aluejohtokunta tiedottaa toiminnastaan. Aluejohtokunnan kokouspöytäkirjat toimitetaan kaupunginhallitukselle sekä osallisuuden ja hyvinvoinnin jaostolle.

Toiminnan tiedottamisen tarkoituksena on olla avointa ja aktiivista niin sosiaalisessa mediassa kuin eri viestintävälineiden kautta. Aluejohtokunnan käyttöön siirtyivät Nastola.fi-nettisivut, jotka uudistettiin alueen asukkaiden ja yhteisöjen palautetta kuunnellen.

¹⁰ Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto 21.11.2018 § 41

¹¹ Nastolan aluejohtokunta 22.8.2017 § 36

Aluejohtokunnan jäseniä ja varajäseniä tiedotetaan niin sähköpostitse kuin Lahden kaupungin luottamushenkilöiden extranetin välityksellä. Extranetissa on saatavilla esityslistat sekä dokumentteja päätöksenteon pohjaksi. Lisäksi käytössä on keskustelupalsta koko jäsenistön vuorovaikutuksen välineeksi. Nuorisovaltuuston edustajia tiedotetaan pääsääntöisesti sähköpostilla.

Alueen asukkaita, eri sektorien toimijoita ja yrityksiä tiedotetaan sosiaalisen median, sähköpostien, tiedotus- ja keskustelutilaisuuksien kautta sekä yhteistyökokouksissa. Aluejohtokunnan edustajat ja/tai työntekijät osallistuvat yhteistyötapaamisiin, seminaareihin, tilaisuuksiin ja kokouksiin mahdollisuuksien mukaisesti.

Aluejohtokunta kuuluttaa ja tiedottaa pääsääntöisesti Nastola- ja UusiLahti-lehdissä. Nastolan aluejohtokunta tuottaa myös muuta tiedotusmateriaalia.

Lahden kaupunki voi tiedottaa Nastolan aluejohtokunnan asioista viestintäpalveluiden kautta eri materiaaleissa, viestinnän välineiden kautta sekä kaupungin nettisivuilla. Nastolan aluejohtokunnan projektiavustusten toimintaperiaatteet ja hakuohjeet, sähköinen avustushakemus ja avustusten käytöselvitys julkaistaan Lahden kaupungin verkkosivuilla sekä www.nastola.fi-sivustolla. Kaupungin Lahti-Piste opastaa ja neuvoo hakuprosessissa.

3.4 Nastolan aluejohtokunnan viestinnän painopisteet

- Kaupunkitasoinen viestintä
  - Lähidemokratia ja sen kehittäminen
    - osallisuus- ja vaikuttamiskanavat
    - aluejohtokunta onnistunut lähidemokratian toimintamalli
  - Kansalaistoimijälähtöisen osallistuvan budjetoinnin toimintamallin kehittäminen
  - Kotikaupunki tutuksi – Nastolan alueen tunnettuuden vahvistaminen eri toimenpitein ja paikallistoiminnasta tiedottaminen
- Aluejohtokunnan viestintä
  - Paikallinen (kaupunki) tiedottaminen aluejohtokunnan toiminnasta
    - yhteisöllisyyden ja elinvoimaisuuden vahvistaminen kaupungin arvojen mukaisesti
    - asukkaiden kuuleminen ja päätöksentekoon vaikuttaminen
    - aluejohtokunnan tehtävät, toiminta ja rooli

3.5 Lausuntojen antaminen

Kuntalain mukaan¹² aluejohtokunnan tehtävä määritetään seuraavasti:

”Alueellisen toimielimen tehtävänä on kunnan päätöksentekoon vaikuttaminen sekä kunnan osa-alueen kehittäminen. Alueelliselle toimielimelle tulee varata mahdollisuus lausunnon antamiseen kuntastrategian sekä talousarvion ja -suunnitelman valmistelussa

¹² Kuntalaki 6 luku § 36

sekä asioissa, joiden ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus kunnan asukkaiden ja palvelun käyttäjien elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin.”

Nastolan aluejohtokunta antaa lausuntoja Lahden kaupungin eri hallintokuntien tekemistä aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista, talousarviosta ja – suunnitelmasta sekä seuraa niiden toteutumista alueella. Arviointia toteutetaan eri toiminnan mittareilla sekä säännöllisesti kyselytutkimuksilla ja omaseurannan avulla.

Aluejohtokunta tekee esityksiä kaupunginhallitukselle ja lautakunnille toimialueensa palvelujen toimivuuden, saatavuuden ja laadun kehittämiseksi. Lisäksi aluejohtokunta ottaa kantaa alueellisten palveluiden tai kehityshankkeiden osalta, joilla voisi olla merkittäviä vaikutuksia alueen kehittämiseen.

3.6 Tuet ja avustukset

Aluejohtokunta päättää toiminnan käyttörahoista ja projektiavustuksista määrärahojensa puitteissa. Aluejohtokunta voi myöntää kaupungin avustuskriteerien, projektiavustusten toimintaperiaatteiden¹³ mukaisesti avustusta Nastolan alueella toimiville yhdistykselle, järjestölle tai yhteisölle. Avustusta ei myönnetä liiketoiminnan tukemiseen tai vuosittaisiin toimintakuluihin, joihin kaupungin muu palvelualue tai toimielin on myöntänyt avustusta. Avustusta voidaan myöntää lahtelaisille yhdistykselle, järjestölle, seuralle tai muulle yhteisölle.

Avustusta voidaan myöntää tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämiseen, hankkeisiin, koulutuksiin sekä muuhun sellaiseen Nastolan alueella tapahtuvaan toimintaan, joka edistää alueen asukkaiden hyvinvointia tai alueen kehittämistä. Avustuksilla mm. tuetaan järjestö-, vapaa-aika-, kulttuuri-, liikunta-, kylä- ja muuta harrastetoimintaa sekä mahdollistetaan erilaisia tapahtumia Nastolan alueella. Avustuksen määrä riippuu käytettävissä olevasta määrärahasta, hakemusten määrästä ja aluejohtokunnan harkinnasta toimintaperiaatteiden puitteissa. Avustuksia myönnettäessä kiinnitetään huomiota avustuksen tarpeeseen, toiminnan laatuun ja laajapohjaisuuteen, vaikuttavuuteen sekä hakijan muualta saamaan tukeen.

Avustusta myönnetään ainoastaan hakemuksesta, joka on jätetty täydellisenä liitteineen aluejohtokunnan käsittelyyn. Aluejohtokunta ei maksa avustuksia takautuvasti.

Nastolan aluejohtokunnan avustushakemus, projektiavustusten toimintaperiaatteet ja hakuohjeet löytyvät Lahden kaupungin verkkosivuilta ja www.nastola.fi-sivuilta. Aluejohtokunta voi myös päättää määrärahojensa puitteissa muista tuista toimialueen viihtyisyyden, kylien ja maaseutualueen kehittämiseen sekä erilaiseen harrastetoimintaan, tapahtumiin ja toimintaan, joka tukee paikallisidentiteettiä sekä alueen elinvoimaisuutta¹⁴.

¹³ Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto 12.12.2018 § 50

¹⁴ Kaupunginvaltuusto 19.6.2017 § 109

3.7 Toiminta-alue ja tilat

Nastolan aluejohtokunnan toimialueena on entisen Nastolan kunnan alue. Aluejohtokunta voi myös yhdistymissopimuksen mukaisesti ehdottaa maatieteellisen toimialueensa rajat nykyisestä toimialueesta poikkeavasti¹⁵.

Aluejohtokunnan käytössä on toimisto- ja kokoustiloja Nastolan kunnantalolla. Kokoustilojen käyttöä varten on tehty käyttöehdot ja käyttösopimuslomake¹⁶. Kokoustiloja voidaan luovuttaa vastikkeetta tai vuokrata myös yhdistyksille, yhteisöille, yrityksille ja henkilöille käyttöehtojen mukaisesti. Kukin tilakäyttäjä vastaa kaupungin tiloissa tapahtuvan toiminnan turvallisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta.

Aluejohtokunta tulee tarvittaessa käyttämään/vuokraamaan käyttöönsä esimerkiksi alueen yhteisöjen tai kaupungin tiloja tarpeiden mukaisesti.

3.8 Tapahtumien ja tilaisuuksien järjestäminen sekä niiden mahdollistaminen

Nastolan aluejohtokunta järjestää ja mahdollistaa paikallisia tapahtumia, kansalaisten kuulemistilaisuuksia ja foorumeita toimialueellaan. Aluejohtokunnalle on määritetty tapahtumien vuosikello sekä määrärahoja talousarvioon.

Aluejohtokunta pyrkii kannustamaan eri toimijoita yhteistyöhön muun muassa paikallisten perinne-, kulttuuri-, liikunta-, lasten-, nuorten- ja perhetapahtumien sekä tilaisuuksien järjestämiseen Nastolan alueella. Aluejohtokunta voi myös toimia yhteistyökumppanina tapahtumia ja tilaisuuksia järjestettäessä. Aluejohtokunta tukee myös avustuksilla sekä muilla tukitoimilla Nastolan alueella toimivia yhteisöjä, yhdistyksiä ja juridisia henkilöitä tässä tehtävässä.

Aluejohtokunta järjestää asukas-, yhteistyö- ja tiedotustilaisuuksia tarvittaessa vuosittain alueen asukkaille, yhdistyksille, yhteisöille ja yrityksille. Nastolan alueen yhdistysiltoja järjestetään yhteistyökumppaneiden kanssa säännöllisesti vuosittain.

3.9 Nastola-mitalien ja Nastola-kunniakirjojen myöntäminen

Nastolan aluejohtokunta voi myöntää Nastola-mitalit ja Nastola-kunniakirjat henkilöille, jotka ovat elämän eri aloilla toimineet Nastolan hyväksi tai tehneet Nastolaa tunnetuksi. Aluejohtokunta voi päättää myös muusta huomioimisesta alueen hyväksi tehdystä työstä tai toimesta.

Nastola-mitalin on suunnitellut taiteilija Toivo Pelkonen. Nastola-mitalin suunnittelun lähtökohtana ovat olleet Nastolan luonto ja teollisuus.

¹⁵ Yhdistymissopimus 15.12.2014

¹⁶ Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto 18.12.2019 § 40

3.10 Lahti-Pisteen toiminnan edistäminen, alueen viihtyisyyden sekä kylien ja maaseudun kehittäminen

”Aluejohtokunta edistää Nastolan yhteispalvelupisteen toimintaedellytyksiä, alueen viihtyisyyttä ja kylien ja maaseutualueen kehittämistä.” (Lahden kaupungin hallintosääntö¹⁷)

Lahti-Pisteen toimintaa Nastolan alueella kehitetään yhdessä Lahden kaupungin Lahti-Pisteen henkilöstön kanssa. Asukkaat voivat myös antaa palautetta toiminnasta mm. Lahden kaupungin e-Palautejärjestelmään.

Aluejohtokunta ottaa vastaan myös alueen asukkaiden ideoita Nastolan alueen viihtyisyyden lisäämiseksi esimerkiksi ePalaute-järjestelmän kautta. Aluejohtokunta voi toteuttaa toimenpiteitä yksin tai yhdessä eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Aluejohtokunta myös ohjaa tarvittaessa saapuneet ideat palvelu- ja vastuualueille sekä lautakunnille uudelleen käsittelyyn.

Alueen viihtyisyyttä lisätään vapaa-ajan toiminnan tukemisella ja tapahtumien järjestämisellä. Nastolan alueen kesäasukkaita huomioidaan ja tiedotetaan vuosittain.

Lahden kaupungin Konsernihallinto vastuualue sekä Kaupunkiympäristön palvelualue generoivat Lahden kaupungin, Nastolan kylien, maaseudun ja alueen infrastruktuurin kehittämistyötä. Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut toimeenpanee Lahden kaupungin maaseutupoliittisen ohjelman, seuraa toimenpiteiden toteutumista ja vastaa raportoinnista. Aluejohtokunta antaa osaltaan lausuntoja sekä kannanottoja alueen kehittämistä ja suunnittelua varten sekä vie eteenpäin maaseutupoliittisen ohjelman toimenpiteitä.

4 Yhteistyö

4.1 Yhteistyö Lahden kaupungin palvelu- ja vastuualueiden sekä toimielinten kanssa

Nastolan aluejohtokunta tekee kiinteää yhteistyötä kaupungin palvelu- ja vastuualueiden kanssa. Yhteistyöllä on tärkeä merkitys Lahden kaupungin kehittämisessä, ”yhden kaupungin mallissa”, elinvoimaisuuden lisäämisessä, toimintalinjausten luonnissa sekä kaupunkistrategian tavoitteiden saavuttamisessa. Aluejohtokunnan toiminta ja linjaukset nojaavat Lahden kaupungin palvelu- ja vastuualueiden linjauksiin tasapuolisen kohtelun ja yhdenvertaisuuden huomioimiseksi koko Lahden kaupungissa. Aluejohtokunnan henkilöstö osallistuu yhteistyöhön koko kaupunkiorganisaation kanssa sekä aktivoi osaltaan avointa vuorovaikutusta ja tiedottamista eri palvelu- ja vastuualueiden välillä.

Aluejohtokunta kutsuu säännöllisesti palvelu- ja vastuualueiden asiantuntijoita kokouksiinsa. Aluejohtokunta ottaa kantaa sekä antaa ehdotuksia aluetta koskeviin suunnitelmiin. Aktiivisella kansalaistoiminnalla mahdollistetaan lähidemokratia päätöksenteossa sekä osallisuus jo suunnitteluvaiheessa.

Osallisuusasiantuntija ja esittelijä ovat osallisuus ja hyvinvointipalveluiden johtoryhmän jäseniä sekä eri palvelu- ja vastuualueverkostojen jäseniä. Verkostot vastaavat palvelu- ja vastuualueiden läpileikkaavan toimintamallin vaikuttavuudesta. Verkostojen toimintaa

¹⁷ Kaupunginvaltuusto 19.6.2017 § 109

tukee osallisuus ja hyvinvointipalveluiden vastuualueen työskentelyä. Ryhmä kehittää ja koordinoi mm. kaupungin osallisuus- ja hyvinvointitoimintaa.

4.2 Yhteistyö toisen ja kolmannen sektorin kanssa

Aluejohtokunta järjestää keskustelu- ja yhteistyöfoorumeita toimintavuoden aikana sekä luo kumppanuutta eri alueen toimijoiden kanssa. Aluejohtokunta kannustaa alueen eri sektoreita yhteistoimintaan niin Nastolan alueella kuin koko Lahden kaupungissa. Tavoitteena on lisätä yhteisöjen ja yhdistysten toimintaedellytyksiä ja lisätä resursseja sekä työvälineitä toiminnan tueksi.

Toisen sektorin kanssa pyritään rakentamaan ja vahvistamaan kumppanuutta Nastolan alueen ja asukkaiden hyvinvoinnin tukemiseksi sekä kehittämään yhteistoimintaa.

4.3 Yritysyhteistyö

Yhteistyö edellyttää avointa ja luottamuksellista vuorovaikutusta. Yhteistyölle tulisi paikallisesti luoda selkeät yhteistyömallit ja -rakenteet. Aluejohtokunta kutsuu Nastolan alueella toimivia yrityksiä yhteistyötilaisuuksiin tarvittaessa. Paikallisiin yrityksiin voidaan tehdä myös yritysvierailuja. Yritysyhteistyötä vahvistetaan ensimmäisten toimintavuosien aikana sekä luodaan yhteistyötä niin Lahden seudun kehityksen kuin Lahden kaupungin elinkeinotoimijoiden kanssa.

Aluejohtokunta järjestää yhteistyössä yritysten, yhteisöjen ja yhdistysten kanssa tapahtumia, tilaisuuksia ja toimintaa Nastolan alueella.

Yhteistoimintaa järjestetään myös alueellisen verkoston kanssa. Tavoitteena on tiivistää yhteistyötä Lahden kaupungissa sekä luoda hyvät rakenteet toimivalle yhteistyölle alueen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi sekä kaupunkistrategian toteuttamiseksi.

4.4 Muut yhteistyötahot

Osallisuus ja hyvinvointipalvelut sekä aluejohtokunta luovat osaltaan yhteistyön toimintaedellytyksiä eri Lahden alueen toimijoiden välillä.

Nastolan alueella toimivien kehityshankkeiden kanssa verkostoidutaan ja tehdään yhteistyötä alueen asukkaiden, yhteisöjen ja palveluiden tukemiseksi.

Alueen matkailupalveluita tuetaan tapahtumiin ja yhteistyötilaisuuksiin osallistumalla ja niitä järjestämällä. Aluejohtokunta edistää alueen matkailua ja tekee yhteistyötä Lahti Regionin, Lahti-Pisteen sekä alueen yritysten ja yhdistysten kanssa.

Aluejohtokunta toimii verkostoyhteistyössä Nastolan alueella toimivien kansainvälisten ja kulttuurivähemmistöryhmien kanssa.

5 Määräraha ja talouden käyttösuunnitelma

Lahden kaupunginvaltuusto vahvistaa vuosittain Lahden kaupungin talousarvion. Lahden kaupungin osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto vahvistaa vuosittain konsernihallinnon osallisuus ja hyvinvointipalveluiden talouden käyttösuunnitelman, joka sisältää Nastolan aluejohtokunnan toimintakulut.

Käyttösuunnitelmassa aluejohtokunnalle kohdennettu määräraha käytetään henkilöstö- ja toimintakulujen lisäksi yhteisöjen avustuksiin, jotka kohdistuvat Nastolan alueen kehittämishankkeisiin sekä asukkaita aktivoivaan ja palvelemaan toimintaan. Osallisuusasiantuntijan palkka työnantajakuluineen on osoitettu aluejohtokunnan talouden käyttösuunnitelmassa vuonna 2020.

Nastolan aluejohtokunnan talousarvio **vuonna 2020 on 206 800 €**.

Nastolan aluejohtokunnan talouden käyttösuunnitelma 2020

Henkilöstökulut (mm. palkat, kokouspalkkiot, ansionmenetykset, henkilöstösivukulut)	74 400 €
Toimintakulut (mm. palvelujen ostot, markkinointi- ja painatuskulut, ICT-kulut, matkakustannukset, aineet, tarvikkeet, tavarat)	26 600 €
Projektiavustukset yhteisöille	67 000 €
Muut toimintakulut (mm. tila- ja laitevuokrat, kokous- ja neuvottelukulut, muut tukitoiminnot yhteisöille)	38 800 €
	<u>Toimintakulut yhteensä 206 800 €</u>

6 Toiminnan sekä palveluiden laadunarviointi ja seuranta

Toiminnan sisällön tulee tukea toiminnalle asetettujen tehtävien ja toimintasuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamista. Nastolan aluejohtokunta vastaa toteutuksen suunnittelusta.

Aluejohtokunnan tehtäviin kuuluu arvioida toimintaansa sekä seurata ja arvioida kunnan palveluiden laatutason ja asukastyytyväisyyden toteutumista alueellaan. Aluejohtokunta osallistuu ulkopuoliseen arviointiin ja toteuttaa alueellisen seurantatutkimuksen säännöllisesti. Arviointien keskeiset tulokset julkistetaan. Muita kyselytutkimuksia voidaan toteuttaa eri kohderyhmille tarvittaessa.

Aluejohtokunta toteuttaa myös alueella toimiville yhdistyksille, yhteisöille kyselytutkimuksia yhteistyön ja toiminnan kehittämiseksi. Aluejohtokunta pyrkii osaltaan itse arvioimaan toimintaansa itsearviointimenetelmin.

Sähköisen e-Palautteen kautta kaupunkilaiset voivat antaa palautetta aluejohtokunnalle sekä Lahden kaupungin toimialoille palveluista, suunnitelmista, kehittämisestä, kaavoituksesta jne. Lahden kaupunki kehittää aktiivisesti sähköisiä mobiilipalveluitaan lahtelaisten ja Lahden kaupungin yhteiseksi osallistumisen ja kehittämisen välineiksi.

Aluejohtokunnan toimintaa tilastoidaan tarpeen mukaisesti. Sen avulla voidaan seurata mm. toiminnan painopisteitä, toiminta-aktiivisuutta, yhteistyötä ja toiminnan kehittymistä.

Aluejohtokunnan toimintaa kehitetään kaupungin strategioiden lisäksi huomioimalla Lahden kaupungin maaseutupoliittinen ohjelma, Lahden Suunta –työ, osallisuus- ja ympäristöohjelma, Lahden kaupunkiseudun kilpailukykystrategia ja maakunnallinen matkailustrategia sekä lasten, nuorten, ikäihmisten hyvinvointisuunnitelmat ja kestävä kehityksen toimintamallit.

LIITE 1

Lähidemokratia käsitteenä

Lähidemokratia voidaan mieltää julkiseen päätöksentekoon kuuluvaksi hallintotoimeksi tai kokonaan julkisen päätöksentekokoneiston ulkopuoliseksi asiaksi ¹⁸(Martikainen, Yrjönen 1985: 10–11). Lähidemokratiatoimikunnan mietinnön¹⁹ (1982: 1) mukaan kunnallishallinnossa ja yleisesti lähidemokratiassa on kysymys kunnan ja sen poliittisen ja hallinnollisen järjestelmän sekä kuntalaisten välisestä suhteesta. Lähidemokratia rinnastetaan usein osallistumisen käsitteeseen²⁰ (Linna 1993: 60). Asukkaille ominaiset osallistumistavat hallintoon ovat soveltuneet lähidemokratian toimintamuodoiksi, jolloin lähidemokratia ja osallistuminen on mahdollista ymmärtää synonyymeinä.

Lähidemokratia voidaan määrittää seuraavasti (Linna 1993:61):

”Lähidemokratia on suoran tai edustuksellisen demokratian periaatteita noudattavaa asukkaiden osallistumista lähiympäristönsä ja paikallisyhteisönsä asioiden päättämiseen, ohjaamiseen ja toteuttamiseen. Suora tai edustuksellinen lähidemokratia edellyttää yleisillä, kattavilla asukaskokouksilla tai yleisillä vaaleilla valittuja itsenäisen päätösvallan omaavia institutionaalisia lähidemokratiaelimiä.”

Lähidemokratian toteuttaminen ja osallisuuden edistäminen alueella

Kuntien toiminta perustuu edustukselliseen demokratiaan. Kunnallishallinto antaa asukkaille keinon itsehallinnon ja kunnallisen demokratian toteuttamiseen. Kaupunginvaltuustoilla on vastuu osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisesta. Valtuustolla on kunnan toimintakulttuurin avoimuuden kannalta keskeinen rooli, sillä se päättää pitkälti suoran demokratian laajuuden ja toimintamuodot kunnassa²¹. (Harjula, Prättälä 2004: 251–252.)

Osallisuuden ja osallistumisen käsitteet ovat monimuotoisia. Kunnallishallinnossa osallisuus kytkeytyy etenkin paikallisen demokratian kehittämiseen ja kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseen. Aktiivisempaa kansalaista, uudenlaisia vaikuttamismahdollisuuksia ja kansalaiskontrollin vahvistamista tarvitaan hallinnon toiminnan ohjaamiseksi. Osallisuus voi liittyä edustuksellisen demokratian kehittämiseen, mutta kansalaiset ovat osallisia myös yksilöinä, järjestöjen ja yhdistysten jäseninä tai palvelujen käyttäjinä. Osallisuus voi olla myös yleistä ja kaikille kuuluvaa tai toteutua henkilön oman elämän hallintana²². (Ryynänen, Salovaara 2002: 7–8, 94.)

Osallistuminen sisältää puolestaan ajatuksen aktiivisesti osallistuvasta kansalaisesta, jolla on halua, taitoa ja mahdollisuuksia toimia aloitteentekijänä tärkeäksi kokemissaan yhteiskunnallisissa asioissa. Aktiivisimmillaan osallistumisella pyritään vaikuttamaan ja ottamaan kantaa asioiden suunnitteluun ja valmisteluun, mutta se voi olla myös läsnäoloa,

¹⁸ Martikainen, Tuomo & Risto Yrjönen (1985). Lähidemokratian mahdollisuudet. Suomen Kunnallislehti 7/85

¹⁹ Lähidemokratiatoimikunnan mietintö (1982). Komiteamietintö 1982:22

²⁰ Linna, Tapio S. (1993). Kestävähälytys ja lähidemokratia Suomessa. Helsingin yliopiston maantieteen laitoksen julkaisu B 39.

²¹ Harjula Heikki, Prättälä Kari (2004). Kuntalaki. Tausta ja tulkinnat, 5. uudistettu painos. Talentum, Helsinki.

²² Ryynänen, Aimo, Salovaara Christa (2002). Kokeilusta käytännöksi. Osallisuushankkeen selonteon taustaraportti. Sisäasiainministeriö, Helsinki

paikalla oloa tilaisuuksissa tai tiedon vastaanottamista. Aito kansalaisesta lähtevä osallistuminen toimii, kun on mahdollisuus osallistua silloin, kun kokee asian tärkeäksi ja käytössä on kaikille sopivia osallistumisväyliä. (Ryynänen, Salovaara 2002: 8, 94.)

Kunnan asukkailta vaaditaan suorassa osallistumisessa tietoisuutta kuntansa asioista ja suunnitelmista. Ilman oikea-aikaista, oikeaa ja riittävää tietoa valmisteltavista asioista ja päätöksenteosta eivät kuntalaiset pysty osallistumaan ja vaikuttamaan kunnan toimintaan tuloksekkaasti. Virkamiesten ja valtuutettujen luottamukselliset suhteet kaupunkilaisiin ovat tärkeitä kuntalaisten osallistumisen ja osallistumishalukkuuden kannalta. Luottamuksellisuuden muodostuminen edellyttää hallinnon ja asukkaiden välistä tiivistä vuorovaikutusta²³. (Valtioneuvoston selonteko 2002: 19–20; Harjula, Prättälä 2004: 252–253; Oinas 2009: 75–76.)

---

²³ Valtioneuvoston selonteko (2002). Valtioneuvoston selonteko Eduskunnalle kansalaisten suoran osallistumisen kehittämisestä. Oinas, Pirjo (2009). Kuntarakenne muuttuu – toteutuuko sivukylien osallisuus. Maaseudun Uusi Aika 1/2009.